

Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2027

Kaupunginhallitus 18.11.2024 § 277

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä on hyväksyttävä myös kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma, jonka ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa laaditaan siten, että se toteuttaa kuntastrategiaa ja hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Kaupunginhallitus käsitteli talousarvion laatimisen perusteita 1.7.2024 antamalla laadintaohjeet ja suunnitteluraamin. Suunnitteluraami ohjeisti laatimaan talousarvion ylijäämäisenä vuoden 2024 talousarvioon, ennakoitua toteutumaan ja vuoden 2023 tilinpäätöksen toimintakatteeseen perustuen, huomioiden 1% palkkorotukset ja huomioimaan laatimisessa tasapainottamisohjelmaan kirjatut säästöt. Talousarvioraami ei sisältänyt pysyvien vastaavien myyntivoittoa tai korotusta veroprosentteihin vaan verotulot huomioitiin nykyisten prosenttien mukaisesti.

Lautakunnat, hallitus, johtoryhmät ja valtuusto ovat käsitelleet talousarviota kokouksissa ja seminaareissa. Kaupunginhallitus käsitteli kaupunginjohtajan talousarvioesityksen 28.10.2024 kokouksessaan. Tuo esitys piti sisällään jo tarkennukset ja korjaukset lautakuntien esityksiin ja hyväksyttiin sellaisenaan, lukuun ottamatta investointiohjelmaan tehtyihin 930 000 euron nettomuutoksiin. Tähän talousarvioon on tulosvaikutteisesti oikaistu investointimuutoksista johtuneet poistovaikutukset.

Talousarvio on laadittu lautakuntatasolla sitovaksi valtuustoon nähden ja vastuualuetasolla sitovaksi hallitukseen nähden. Määrärahat ja tavoitteet esitetään talousarviossa vastuualuetasoisesti. Poikkeuksena sitovuus aseteltuun on kaupunginhallituksen alainen konsernipalvelut, joka on sitova valtuustoon nähden ja sen alla olevat osavastuualueet hallitukseen nähden. Konsernipalvelut esitetään talousarviokirjassa kokonaisuutena.

Talousarvio on laadittu sitovaksi ulkoisten määrärahojensa ja tuloarvioidensa osalta. Sisäiset erät on budjetoitu. Sisäisiä eriä ovat yksiköiden välisten palvelujen kustannuslaskenta esimerkiksi vuokrien tai ateria- ja siivouspalvelujen osalta. Sisäisten erien on tarkoitus osoittaa kunkin yksikön todelliset toiminnan kannalta välttämättömät menot, mutta sisäiset erät eivät vaikuta talousarvion tuloksen muodostumiseen.

Talousarvio on laadittu kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisena. Talousarviossa on esitetty palvelualueiden strategian mukaiset toimenpiteet vastuualueittain valtuustoon nähden sitovina. Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessa ottanut kantaa talousarvion tavoitteiden ja mittareiden käsittelyyn. Tavoitteiden ja toimintaa mittaavien

mittareiden kehitystyö on jatkuvaa ja sitä pyritään kehittämään niin, että mittarit kertovat mahdollisimman hyvin strategian toteutumisesta.

Vuoden 2025 talousarvioesitys on ylijäämäinen 533 501 euroa. Vuonna 2025 kiinteistöveroprosentit ovat: yleinen kiinteistövero 1,10 %, vakituinen asuinrakennus 0,60 %, muut kuin vakituiset asuinrakennukset 1,15 %, yleishyödylliset yhteisöt 0,00 % ja voimalaitokset 3,10 % sekä maapohja 1,30%. Kiinteistöveroprosentit ovat samat kuin vuonna 2024, voimalaitosten kiinteistöveroa lukuun ottamatta. Verotulojen arvioinnissa on käytetty hyväksi Kuntaliiton veroennustekehikkoa soveltaen.

Valtionosuudet perustuvat valtiovarainministeriön tekemiin laskelmiin. Valtionosuuslaskelmissa on huomioitu verotuloihin perustuva tasaus ja veromenetysten korvaus. Valtionosuuksien yhteydessä huomioidaan ja maksetaan tai peritään myös kotikuntakorvauksen netto-osuus. Valtionosuudet ovat talousarviossa 703 686 euroa. Muutos parempaan edellisestä vuodesta tulee työllisyysieristä.

Poistojen ja arvonalentumisten ei ennakoita merkittävästi kasvavan nykyisestä tasosta, sillä investointiesitys investointien nettomenoista on 2,8 miljoonaa euroa.

Investoinnit tullaan rahoittamaan lainarahalla ja kassalla. Uutta lainaa ennakoidaan tarvittavan ensi vuonna 2-4 miljoonaa euroa. Pitkäaikaiset lainat vähenevät ja lainakannan ennakoidaan vuoden 2024 lopussa olevan 26 miljoonaa euroa.

Talousarvioesityksen vuodelle 2025 ja seuraaville kahdelle suunnitelmavuodelle voidaan sanoa olevan tasapainossa, perustuen vuoden 2025 hyvään tulosarvioon. Suunnitelma vuosien osalta talousennuste on alijäämäinen.

Tasapainotusohjelman mukaan laadittu talousarvio on realistinen. Valtionosuudet oikaistaan vastaamaan tarkennettuja päätöksiä vuoden 2025 alussa. Talousarviossa tämä on huomioitu varovaisuusperiaatteen mukaisesti.

Talousarvion liitteenä esitetään henkilöstösuunnitelma talousarviovuodelle 2025. Henkilöstösuunnitelma on laadittu toimialojen suunnitelmien pohjalta, mitkä esitetään myös talousarviokirjassa. Mahdolliset poikkeamat on oikaistu ja suunnitelmaa henkilöstön osalta käytetään vuoden 2025 osalta ohjaavana asiakirjana.

Valmistelu ja lisätiedot:
talousjohtaja Hanna-Maija Oksanen,
hanna-maija.oksanen(at)taidekaupunki.fi, 044 728 8651

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Anne Heusala
Päätösesitys	Kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle hyväksyttäväksi talousarvion 2025 liitteinen. Kaupunginhallitus valtuuttaa talousjohtajan tekemään tarvittaessa talousarvioon mahdolliset tekniset korjaukset.
Käsittely kokouksessa	Keskustelun kuluessa Mira Anttila esitti, että konsernipalveluiden strategisen tavoitteen 1. Tasapainoinen talous kaiken päätöksenteon perustana toiminnallinen tavoite muutetaan seuraavaksi: Työttömyysaste on alempi kuin 2024. Selitystekstiin lisättiin seuraava lause: Kaupungin ja

työllisyysalueen yhteistyön haetaan pienempää työttömyysprosenttia. Puheenjohtaja tiedusteli voidaanko muutos hyväksyä yksimielisesti. Koska vastustavia puheenvuoroja ei tullut, puheenjohtaja totesi Mira Anttilan esityksen tulleen kaupunginhallituksen päätökseksi.

Keskustelun kuluessa Mira Anttila esitti, että kohdassa 2. strateginen tavoite Yrityspalveluiden kehittäminen elinvoiman ja hyvinvoinnin veturina mittari muutetaan muotoon Kaupungin ja yrittäjien yhteistyön kehittäminen ja laajentaminen tukee kaupungin elinvoiman kehittämistä. mm. yrittäjäinfojen kautta. Mittariksi muutetaan yritysinfo pidetty kyllä/ei. Tavoitteen selitysteksti muutettiin kuulumaan seuraavasti: Kaupungin ja yrittäjien yhteistyön kehittäminen ja laajentaminen mm. yrittäjäinfojen kautta. Mittarina on yritysinfojen toteutuminen (1 yritysinfo toteutettu vuonna 2025). Puheenjohtaja tiedusteli voidaanko muutos hyväksyä yksimielisesti. Koska vastustavia puheenvuoroja ei tullut, puheenjohtaja totesi Mira Anttilan esityksen tulleen kaupunginhallituksen päätökseksi.

Keskustelun kuluessa Mira Anttila esitti, että kohdassa 3. strateginen tavoite Yritysmuonteinen ajattelutapa- yrityspalveluiden kehittäminen elinvoiman ja hyvinvoinnin veturina tavoitteina tulisi olla kuntalaiskyselyyn vastaamisaktiivisuus. Keskustelun aikana esitettiin, että tavoitteeksi asetetaan kuntalaiskyselyn toteuttaminen kyllä/ei. Puheenjohtaja kysyi, että voidaanko tavoite ja mittari hyväksyä laaditussa muodossa. Koska vastustavia puheenvuoroja ei tullut, puheenjohtaja totesi, että korjaus tehdään yksimielisesti.

Hyte-työhön lisättiin yksimielisesti lause: Hyte-työn onnistumista seurataan lakisääteisellä hyvinvointisuunnitelmalla ja hyvinvointikertomuksella.

Talousarviotekstistä poistetaan Mäntänvuoren kuntaradan laajentaminen ja tasapainoparkin toteuttaminen.

Talousarviotekstistä muutetaan jäähalliyhtiötä koskeva kappale. Jäähallin toiminnan kehittämisestä vastaa kaupunkikonserniin kuuluva Mäntän Jääarena Oy.

Lisätään liikuntapalveluiden hallinnoimat kuntosalit tavoitetaulukkoon.

Kaupunkikehityslautakunnan tavoitteisiin sote- ja pelarakennusten yhtiöittäminen kokonaistaloudellisuus huomioiden muutettiin mittariksi vertailuluku toimintakate 2024 %

Kaupunkikehityslautakunnan tavoitteisiin Hankintatoimen kehittäminen yhteistyössä yritysten kanssa elinvoimajaoston kautta; Hankintakalenterin käyttöönotto muutettiin mittariksi Hankintakalenterin käyttöönotto kyllä/ei.

Investoinnit hankeryhmä 5. Pohjaslahden laituri kuvaukseksi muutettiin, maalaiturin korjaus.

Investoinnit hankeryhmä 5. Tehtaankadun ja Länsirantatien liittymäjärjestely investoinnin kustannukseen lisätään 150.000 euroa.

Päätös

Hyväksyttiin muutetusti. Merkittiin, että Sari Päivärinta oli poissa kokouksesta klo 18:36-18:39, Marko Kuronen poistui kokouksesta klo 18:50 ja Arto Pirttilahti poistui klo 19:02.

Esittelijä	Kaupunginhallituksen päätösesitys
Päätösesitys	<p>Kaupunginvaltuusto päättää;</p> <ol style="list-style-type: none">1. hyväksyä talousarvion vuodelle 2025 sekä taloussuunnitelman vuosille 2026-2027 kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti;2. antaa talousjohtajalle valtuudet tehdä tarvittaessa talousarvioon mahdolliset tekniset korjaukset.
Käsittely kokouksessa	<p>Kaupunginjohtaja Anne Heusala käytti puheenvuoron.</p> <p>Talousjohtaja Hanna-Maija Oksanen selosti talousarviota 2025 ja taloussuunnitelmaa 2026-2027.</p> <p>Ryhmäpuheenvuoroja käyttivät: Sosiaalidemokraattien valtuustoryhmä, Tommi Aronen Keskustan valtuustoryhmä, Mikko Kivilahti Perussuomalaisten valtuustoryhmä, Marko Kuronen Kokoomuksen valtuustoryhmä, Sami Kouvonen Vihreiden valtuustoryhmä, Henna Hakala Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä, Timo Rauhalampi Suunta, Alli Mäkinen.</p> <p>Yleiskeskustelussa puheenvuoroja käyttivät Lasse Anttila, Arto Lampinen ja Mira Anttila.</p> <p>Merkittiin, että poissa kokouksesta oli Mauri Matilainen klo 19:12-19:18 ja Marko Kuronen klo 19:35-19:40.</p> <p>Puheenjohtaja esitti, että talousarvio käsitellään luvuittain. Toimintatapaesitys hyväksyttiin ja talousarvio käsiteltiin luvuittain.</p> <p>Kysymyksiä esittivät Mikko Kivilahti ja Arto Lampinen. Vastauksen antoivat sivistysjohtaja Kari Tolonen ja talousjohtaja Hanna-Maija Oksanen.</p> <p>Investointiosioissa puheenvuoroja käyttivät Alli Mäkinen ja Tommi Aronen.</p>
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.